

Oude waterkracht-
centrale in Estland

Heilige grond

Onlangs verscheen het boek *Sleutelscènes* van **Maarten Slagboom** en zijn dochter **Billie**. De essays en foto's zijn het resultaat van een pelgrimstocht langs 39 bijzondere filmlocaties. Billie: 'Het is een soort verslaving.'

DOOR ROBERT LAGENDIJK
FOTOGRAFIE BILLIE EN MAARTEN SLAGBOOM

FILMS kijken en er vervolgens over praten is een van de favoriete activiteiten van **Maarten Slagboom** (53) en zijn dochter **Billie** (23). Billie 'Toen ik oud genoeg was, maakten mijn ouders en ik er een projectje van: elke zaterdagavond keken we een klassieker. We begonnen met alles van Steven Spielberg, daarna alle Hitchcocks.' Soms kiest het gezin voor een bioscoopbezoek in de Utrechtse binnenstad en filmtheater 't Hoogt was de plek waar Billie voor het eerst *Stalker* van de Rus Andrej Tarkovski zag met haar vader. Billie:

'Het is een trage film waar je je helemaal aan moet overgeven. Inmiddels is het echt een favoriet, ik heb hem vijf, zes keer gezien. Het geluid, die sfeer – niemand kan dat zo goed als Tarkovski.'

Stalker, het verhaal over een gids die mensen in en uit de zwaarbewaakte verboden Zone smokkelt, brengt vader en dochter Slagboom in Estland. Ze gaan er op zoek naar de filmlocatie bij een oude waterkrachtcentrale. Heilige grond, vinden ze. 'Daarom noemen we het pelgrimstochten. We reden door een prachtig heuvelland-

schap en in de auto hadden we de weirde panfluitmuziek uit de film opgezet. Er bleek nog een gebouw overeind te staan.'

De omgeving wordt nauwkeurig gefotografeerd. Billie ziet in een gebouw verderop een oud Strategospel liggen – hetzelfde dat ze vroeger thuis hadden – en schrijft in *Sleutel-scènes*: 'Onze wereld vermengt zich met de Zone. Ik prijs mezelf het gelukkigste kind op aarde dat ik hier met mijn vader sta, met wie ik al zo veel avonturen heb beleefd. Laat ons maar voor altijd als stalkers rondwalen in de Zone. Net als Tarkovski's stalker zullen we nooit de Kamer betreden

waar al onze wensen in vervulling gaan. Meer dan dit zou ik er toch niet vragen.'

Puzzeltocht

Samen bezoeken ze ruim honderd locaties over de hele wereld. De meeste haalden het boek niet. Maarten: 'Het gaat echt om sleutelscènes die iets voor ons betekenen. Niet alleen in de film, ze moeten ook een connectie hebben met de grote thema's in ons eigen leven: liefde, rouw, vriendschap, extase, eenzaamheid. De belangrijke vraag was steeds: welke scènes raken ons echt?'

Maarten Slagboom 'De argeloze voorbijganger ziet een lelijke plek, wij weten dat hier een prachtig kunstwerk is gemaakt'

Om beurten klimmen de twee in de pen. En zo vind je in het boek arthousefilms, blockbusters, oude en nieuwe films – van horror tot kostuumdrama. De liefde voor 'omgekeerd locatie scouten' werd aangewakkerd door vader Maarten, in het dagelijks leven programmamaker bij de vpro. De eerste filmlocaties die ze ooit samen bezochten waren in Venetië, waar Maarten plekken uit Nicolas Roeg's *Don't Look Now* hoopte te vinden. Billie: 'Ik was twaalf en we waren er op vakantie. Mijn vader had screenshots uit de film geprint en maakte

Landhuis The Baas in het Britse graafschap Hertfordshire

er een soort puzzeltocht van. Erg leuk.' Dit familieverhaal en de bijbehorende foto's haalden het boek niet. Maarten: 'De sleutel-scène van deze film, het verlies van een kind, speelt in Engeland.' En dus reist het gezin Slagboom later alsnog af naar het graafschap Hertfordshire om The Baas – het landhuis waar de scène gefilmd is – onder handen te nemen.

Magie

Eerder maakten vader en dochter twee foto-boeken over verlaten huizen en fabrieken: *Hier woont alleen de tijd* en *Hier woont alleen de tijd – Dieper de zone in*. Op de beelden veel beschimmeld behang, afgebladderde verf en natuur die interieurs overwoekert. Wie denkt dat het zoeken van filmlocaties je altijd op idyllische plekken brengt, zit er overigens naast. Geregeld staan Maarten en Billie weer op verlaten parkeerterreinen, afgetrapte hondenveldjes of bij vervallen gebouwen. Zo voert het even briljante als hilarische *Being John Malkovich* ze naar het afvoerputje van Californië, een troosteloze vluchtheuvel bij de snelweg naar Wilmington. Op deze onooglijke plek vallen de acteurs uit John Malkovich' hoofd,

Vluchtheuvel bij de snelweg naar Wilmington, Californië

waarin ze een tijdje hebben rondgedoold. Maarten: 'In de film is dat op de New Jersey Turnpike, naast New York, maar op Street View konden we de juiste olieraffinaderij niet vinden. Uiteindelijk lazen we dat een deel van de film 5000 kilometer verderop is gefilmd en daar vonden we de raffinaderij. Als John Cusack in de film uit de lucht valt gebeurt dit dus in Los Angeles, maar als hij zich omdraait ziet hij New Jersey.' Magie noemt Maarten het. 'De argeloze voorbijganger ziet een lelijke plek, wij kijken door een filter en weten dat hier een prachtig kunstwerk is gemaakt, een scène

die ons raakt. Met deze foto's en essays willen we zo'n plek verbijzonderen, zie het als een ode.' Maar het is ook een soort verslaving,' vult Billie aan. 'We beleven er veel plezier aan en er is nog een waslijst aan filmlocaties die we willen bezoeken.' ■

Billie en Maarten Slagboom:
Sleutelscènes (Waanders
Uitgevers)